

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De Boelelaan 1105
Telefoon (020) 598.5337

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2021/25/992

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak doende op het beroep van de heer [Naam], woonachtig te [Woonplaats], appellant, gericht tegen het besluit van de Examencommissie van de School of Business and Economics (SBE) van de Vrije Universiteit, verweerster, om hem een sanctie op te leggen vanwege fraude bij het maken van een toets.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 10 februari 2021 pro forma beroep ingesteld tegen de beslissing van verweerster, gedateerd op 3 februari 2021, door tussenkomst van mr. N. Wohlgemuth Kitslaar, advocaat. Het beroepschrift is tijdig ontvangen. Het College heeft appellant in de gelegenheid gesteld uiterlijk 11 maart 2021 zijn gronden aan te vullen. Op 19 februari 2021 voldoet appellant hieraan. Aan de overige voorwaarden is eveneens voldaan. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

Op 22 februari 2021 is namens het College aan verweerster medegedeeld dat de voorgeschreven procedure vereist dat verweerster in overleg met appellant nagaat of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft vanwege drukke werkzaamheden de voorgeschreven termijn van drie weken om tot een minnelijke schikking te komen dan wel bij het uitblijven van zo'n schikking een verweerschrift in te dienen, overschreden. Ze heeft na deze termijn appellant uitgenodigd voor een gesprek om na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk was. Appellant heeft van deze uitnodiging geen gebruik gemaakt. Een minnelijke schikking is derhalve niet tot stand gekomen.

Verweerster heeft uiteindelijk op 7 mei 2021 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld ter zitting van het College op 18 mei 2021.

Gemachtigde had van tevoren laten weten dat appellant noch zichzelf bij de zitting aanwezig zouden zijn. Verweerster werd vertegenwoordigd door dr. H.S. Heusinkveld (lid) en mr. drs. J.J.M. Welling (ambtelijk secretaris). Deze hebben het standpunt van verweerster ter zitting mondeling toegelicht.

II. Feiten en geschil

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant heeft op 15 december 2020 het tentamen Microeconomics I afgelegd. Vanwege de maatregelen die de VU heeft genomen om het risico op verspreiding van het coronavirus te beperken, is het tentamen online afgenomen via zogeheten 'online proctoring': studenten maken het tentamen thuis door de antwoorden in te voeren op hun computer, waarbij er online toezicht op hen wordt uitgeoefend. Om zeker te zijn dat de studenten tijdens het tentamen geen bronnen gebruiken die niet

zijn toegestaan (literatuur, een medestudent, telefoon en dergelijke), dient elke deelnemer voorafgaand aan het tentamen beelden te laten zien van het bureau of de tafel waaraan hij of zij het tentamen aflegt (de zogeheten 'desk scan'). Appellant heeft aan deze voorwaarde voldaan en is vervolgens begonnen met het maken van het tentamen.

Een van de vragen van het tentamen hield in dat er definities van bepaalde begrippen moesten worden gegeven.

Appellant vond de definities uit de voorgeschreven literatuur van de cursus naar zijn zeggen te "langdradig en gecompliceerd". Hij heeft daarom definities van Wikipedia en Investopedia uit zijn hoofd geleerd. Daarmee acht appellant voldoende aangetoond dat er van fraude geen sprake is. Appellant benadrukt dat hij niet de opzet had om te frauderen. Hij verzoekt daarom in redelijkheid over hem te oordelen. Appellant wil de mogelijkheid behouden om cum laude af te studeren. Een aantekening van fraude zal dat belemmeren. Ook om die reden verzoekt appellant om vernietiging van het besluit. Tot slot wijst appellant erop dat hij voorafgaand aan het besluit waarin hem fraude wordt verweten, door verweerster niet voor een gesprek is uitgenodigd.

Verweerster zet uiteen dat het tentamen een geslotenboektentamen was. Appellant heeft echter tijdens het tentamen teksten in zijn antwoorden opgenomen die zeer sterke gelijkenis vertonen met teksten op websites als Wikipedia en Investopedia. De webcambeelden die van appellant zijn gemaakt, geven geen volledig uitsluitel ten aanzien van frauduleus handelen van appellant. Al eerder is gebleken dat met behulp van de beelden van de webcam die voor online proctoring wordt gebruikt, fraude niet geheel kan worden uitgesloten. Gezien de vrijwel letterlijke definities van twee begrippen die appellant in zijn antwoord op de desbetreffende tentamenvraag geeft, kan verweerster echter niet tot een andere conclusie komen dan dat appellant fraude heeft gepleegd door gebruik te maken van niet toegestane bronnen. Verweerster hecht geen geloof aan de bewering van appellant dat hij de definities die Wikipedia en Investopedia geven, uit het hoofd heeft geleerd. De normdefinities die de opleiding geeft, zijn veel korter en bondiger dan de teksten die appellant heeft gebruikt. Verder acht verweerster het ten behoeve van het tentamen uit het hoofd leren van alle definities van de cursus zoals deze op algemene websites zijn te vinden, niet logisch en ook niet goed mogelijk. Appellant zou dan over een fotografisch geheugen moeten beschikken.

Op grond van artikel 23 Regels en Richtlijnen SBE 2020-2021 heeft verweerster geoordeeld dat hier sprake is van fraude. Verweerster handhaaft dit besluit na opnieuw het bewijs van fraude te hebben beoordeeld, samen met de betrokken examiner. Aan appellant is een sanctie opgelegd. De sanctie houdt in dat het tentamen van appellant ongeldig wordt verklaard, dat appellant gedurende het lopende studiejaar het tentamen niet opnieuw mag afleggen en dat er in het dossier van appellant een aantekening van fraude wordt gemaakt.

Verweerster erkent dat aan het bekendmaken van de beslissing inderdaad geen gesprek met appellant vooraf is gegaan, vanwege de grote werkdruk bij verweerster. Appellant heeft echter na ontvangst van het bestreden besluit de gelegenheid gekregen alsnog een reactie aan verweerster te geven, maar hij heeft van die gelegenheid geen gebruik gemaakt.

III. Behandeling ter zitting

Verweerster acht de verdediging van appellant niet geloofwaardig. De definities die worden gegeven in de verplichte literatuur van de cursus, zijn korter en bondiger dan de omschrijvingen uit internetbronnen die appellant zegt uit het hoofd te hebben geleerd. Het is gemakkelijker om je de definities eigen te maken zoals deze in de verplichte literatuur van de cursus worden verwoord. Uit het hoofd leren van één definitie uit internetbronnen is nog wel denkbaar. Verweerster acht het echter niet geloofwaardig dat appellant internetdefinities van alle begrippen die in het vak Microeconomics I aan de orde zijn gekomen, uit het hoofd zou hebben geleerd. Dan zou appellant een fotografisch geheugen moeten hebben. Verweerster benadrukt dat het een student vrij staat uit een andere bron te putten dan uit de voorgeschreven literatuur, maar het antwoord moet dan uiteraard in overeenstemming met die literatuur zijn en de student behoort dan tevens aan te geven welke andere bron hij heeft gebruikt. Overigens zijn bronnen als Wikipedia en Investopedia, niet wetenschappelijk van aard en daarom niet acceptabel als bronnen voor tentamens en opdrachten tijdens de studie.

Verweerster erkent dat de controle op niet toegestane hulpbronnen, voorafgaand aan het tentamen, niet waterdicht is. Het systeem blijkt fraudegevoeliger dan vooraf verwacht. Zo kan appelland via een ander medium dan de computer waarmee hij het tentamen maakte, internet hebben geraadpleegd. Verweerster bevestigt desgevraagd dat cum laude afstuderen niet mogelijk is als fraude is vastgesteld bij een student.

IV. Overwegingen van het College

Ingevolge artikel 7.12b, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) is het aan de Examencommissie om een sanctie op te leggen aan een student die fraudeert. Een dergelijke sanctie kan inhouden dat de Examencommissie de student het recht ontnemt om één of meer aan te wijzen tentamens af te leggen, gedurende een periode van maximaal een jaar. De Examencommissie stelt regels vast over de maatregelen die zij kan nemen.

Verweerster heeft in artikel 23 van de Regels en Richtlijnen van SBE (RR) deze regels vastgelegd. Daar is bepaald wat onder fraude wordt verstaan en welke maatregelen genomen kunnen worden.

Van fraude is sprake in geval van "elk handelen of nalaten van een student dat het vormen van een juist oordeel omtrent zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt" (artikel 23, onderdeel a, RR). In artikel 23, onderdeel c, tweede lid, RR wordt verder uitgewerkt wat onder fraude wordt verstaan, zonder limitatief te zijn.

Het College heeft in het beroepschrift van appelland geen plausibele verklaring aangetroffen voor hoe het mogelijk was dat appelland vrijwel letterlijke definities van internetbronnen kon reproduceren tijdens het tentamen. Dat appelland internetdefinities van alle begrippen die in de cursus aan de orde zijn geweest, uit het hoofd zou hebben geleerd, is naar het oordeel van het College geen aannemelijke verklaring.

Het College is met verweerster van oordeel dat appelland tijdens het tentamen op welke wijze dan ook (via internet, spiekbriefje of anderszins) kon beschikken over de woordelijke definities die internetbronnen gaven van de te bestuderen begrippen. Het voorhanden hebben van deze definities is in strijd met de voorschriften voor het tentamen Microeconomics I, dat immers een geslotenboektentamen was. Hiermee heeft appelland zich schuldig gemaakt aan fraude. Het College deelt het standpunt van verweerster dat online proctoring fraude niet volledig kan uitsluiten. Verweerster heeft onweersproken verklaard dat de aan appelland op grond van artikel 23, onderdeel d, vierde lid, RR opgelegde sanctie de gebruikelijke is indien bij een student voor het eerst sprake is van fraude.

Het College passeert de grief dat appelland niet is gehoord door verweerster voordat de sanctie is opgelegd. Hoewel deze praktijk strijdig is met onder meer de eigen regelgeving van verweerster, acht het College dit feilen gedekt, doordat appelland nadat het besluit was genomen, alsnog in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord. Appelland heeft vervolgens om hem moverende reden geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Het College is ingevolge artikel 7.61, vijfde lid, WHW uitsluitend bevoegd te bepalen of een beroep gegrond, ongegrond dan wel niet-ontvankelijk is.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 25 mei 2021, door mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, voorzitter, prof. dr. J. Fidom en L. de Bie BSc, leden, in aanwezigheid van mr. drs. J.G. Bekker, secretaris.

w.g.

mr. dr. A.J.G.M. van Montfort,
voorzitter

w.g.

mr. drs. J.G. Bekker
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Het griffierecht bedraagt € 49,-.